Europaparlamentet
2024-2029

Utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet

2025/2146(DEC)

27.1.2026

YTTRANDE

från utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet

till budgetkontrollutskottet

över ansvarsfrihet för genomförandet av Europeiska unionens allmänna budget för budgetåret 2024, avsnitt I – Europaparlamentet
(2025/2146(DEC))

Föredragande av yttrande: Raquel García Hermida-Van Der Walle

PA_NonLegDec

YTTRANDE

Utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet uppmanar budgetkontrollutskottet att som ansvarigt utskott infoga följande i sitt förslag till resolution:

A. Jämställdhet och undanröjande av bristande jämställdhet är grundläggande värden som EU bygger på i enlighet med artikel 2 i fördraget om Europeiska unionen. Unionen har åtagit sig att främja jämställdhet i all sin verksamhet i enlighet med artikel 8 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och fastställer därmed principen om jämställdhetsintegrering och jämställdhetsbudgetering.

B. Enligt artikel 249 i arbetsordningen ska presidiet anta en jämställdhetshandlingsplan för integrering av ett jämställdhetsperspektiv i parlamentets alla verksamheter.

C. Jämställdhet och kvinnors jämlika och meningsfulla deltagande i allt beslutsfattande är en förutsättning för en fungerande demokrati. Kvinnor innehar för närvarande 39 % av platserna i parlamentet, jämfört med 27 % i nationella parlament globalt. Kvinnor är fortfarande underrepresenterade i beslutsfattandet. Valet 2024 var en tillbakagång i förhållande till tidigare framgångar: 278 kvinnor valdes in, vilket var en liten minskning jämfört med 2019 och den första minskningen sedan 1979. Könsfördelningen bland de nationella delegationerna i parlamentet varierar avsevärt, vilket tyder på ihållande ojämlikheter mellan medlemsstaterna.

D. Kvinnliga politiker är mer utsatta för hat och hot än sina manliga kollegor, särskilt när de är unga och förespråkar kvinnors rättigheter och jämställdhet. Sådana handlingar omfattar ofta könsrelaterade övergrepp och riktad könsrelaterad desinformation – dvs. desinformation som avsiktligt riktar sig mot kvinnor, särskilt de som är synliga i det offentliga livet – samt hot mot deras säkerhet. Dessa attacker skapar betydande hinder för kvinnors lika deltagande i det politiska livet. Detta hindrar kvinnors deltagande i politiken och försvagar därmed våra demokratier genom att göra dem mindre representativa.

E. Kvinnor är fortfarande underrepresenterade i vissa utskott och överrepresenterade i andra. I parlamentet är kvinnor för närvarande ordförande för sju av de 24 ständiga utskotten och underutskotten, även i vissa som traditionellt är mansdominerade. Av parlamentets 48 delegationer har endast 11 kvinnor som ordförande. Sedan 1979 har parlamentet haft 31 talmän, varav endast tre har varit kvinnor. Underrepresentationen av kvinnor i ledande befattningar på högsta institutionella nivå i EU är fortfarande ett problem. Sju av parlamentets 14 vice talmän är kvinnor, vilket motsvarar 50 % av dessa högre ledande befattningar.

F. Parlamentet har ännu inte infört pappa- och föräldraledighet för ledamöterna, trots att parlamentet tagit ett lovande steg genom att tillåta fullmaktsröstning för kvinnliga ledamöter före och efter en förlossning.

G. Jämställdhetsstandarderna inom parlamentet bör också gälla för dess personal. Det förekommer ojämlikheter i karriärutveckling, löneskalor och anställningstrygghet för

personal, ackrediterade assistenter och praktikanter. Som självständig institution och arbetsgivare ansvarar parlamentet för att säkerställa att dess interna administration, personalpolitik, ram mot trakasserier och arbetsvillkor effektivt förebygger och tar itu med diskriminering och könsrelaterat våld och främjar jämställdhet.

H. Parlamentet bör också föregå med gott exempel när det gäller jämställdhet. Parlamentets deltagande i den globala kampanjen ”Orange the World”, däribland den symboliska belysningen av parlamentets byggnad och visningen av orangefärgade flaggor, är till exempel ett exempel på dess engagemang för att få ett slut på könsrelaterat våld, erkänna vikten av att öka allmänhetens medvetenhet och använda parlamentet som en plattform mot könsrelaterat våld.

1. Europaparlamentet välkomnar de framsteg som gjorts med jämställdhetsintegrering och jämställdhetsbudgetering och antagandet av 2025 års handlingsplan för jämställdhet. Parlamentet begär att denna handlingsplan offentliggörs och snabbt genomförs via färdplanen för handlingsplanen för jämställdhet och grundligt utvärderas med regelbundna lägesrapporter. Parlamentet finner det beklagligt att de flesta av åtgärderna är utformade som principer utan tydliga mål och skyldigheter. Parlamentet efterlyser med kraft en konsekvent jämställdhetsbudgetering i parlamentets budget och en vägledning för jämställdhetsintegrering. Parlamentet välkomnar det arbete som utförs av nätverket för jämställdhetsintegrering i parlamentet. Parlamentet efterlyser dessutom ökad jämställdhetsintegrering i alla parlamentsutskott. Parlamentet betonar vikten av jämställdhetsintegrering i förhandlingarna om den nya fleråriga budgetramen.

2. Europaparlamentet upprepar sin uppmaning till parlamentet att begära en granskning för att kartlägga den rådande situationen när det gäller jämställdhet och utfärda rekommendationer, både när det gäller parlamentets politiska och administrativa verksamhet. Parlamentet framhåller att denna granskning bör omfatta alla de områden och indikatorer som tagits fram inom ramen för Europeiska jämställdhetsinstitutets verktygslåda för jämställdhetsmedvetna parlament och fastställa vilka regler som främjar eller blockerar jämställdhet i varje aspekt som analyseras i syfte att ligga till grund för den kommande färdplanen för jämställdhet.

3. Europaparlamentet uppmanar talmannen att utvärdera minskningen av antalet kvinnliga ledamöter under 2024 och finansiera kampanjer som uppmuntrar kvinnor att delta i EU-politiken. Parlamentet uppmanar med kraft de nationella partierna att anta åtgärder för att främja en jämn könsfördelning, såsom en alternerande rangordning av män och kvinnor på listan (varvade listor) och/eller könskvotering till dess att en jämn könsfördelning har uppnåtts. Parlamentet uppmanar kommissionen att stärka reglerna för att säkerställa en jämn könsfördelning i politiska ledarroller. Parlamentet beklagar att det råder brist på kvantitativa och kvalitativa uppgifter om jämställdhetsintegrering inom EU-institutionerna utöver uppgifterna om antalet kvinnor på olika befattningar. Parlamentet efterlyser därför en sammanställning av omfattande könsuppdelad statistik. Parlamentet åtar sig att skapa kvalitativa jämställdhetsindikatorer för att förbättra insamlingen av könsuppdelade uppgifter och fortsätta att förbättra jämställdheten.

4. Europaparlamentet efterlyser strängare regler för att bekämpa och förebygga könsrelaterad hatpropaganda och könsrelaterad desinformation. Parlamentet noterar den höga graden av trakasserier mot ackrediterade assistenter, inbegripet sexuella

trakasserier. Parlamentet upprepar att nolltolerans mot trakasserier är nödvändigt för att skydda personalens välbefinnande och att detta är en skyldighet för alla arbetsgivare. Parlamentet efterlyser riktat känslomässigt och rättsligt stöd till ackrediterade assistenter, personal, praktikanter och ledamöter som utsätts för trakasserier, hot och hat. Parlamentet efterlyser en förstärkt ram för inlämning av klagomål och snabb hantering av tvister om trakasserier. Parlamentet efterlyser en oberoende mekanism och extern granskning mot trakasserier. Parlamentet kräver att parlamentets presidium fortsätter reformen av parlamentets regler om trakasserier genom att bjuda in externa och oberoende experter till den rådgivande kommittén för förebyggande av trakasserier på arbetsplatsen och att införa en extern revision, samt utöka det team av psykologer och de stödmekanismer som är tillgängliga för offren.

5. Europaparlamentet betonar att kvinnliga ledamöter som är rasifierade, unga, feministiska, hbtqi-personer eller personer med minoritetsbakgrund utsätts för oproportionerliga nivåer av digitalt och politiskt våld och kräver riktade skyddsåtgärder.

6. Europaparlamentet uppmanar utskotten att sträva efter en jämnare könsfördelning, även när det gäller ledande befattningar. Parlamentet uppmanar talmannen och presidiet att säkerställa horisontell representation och en jämn könsfördelning vid alla plenarsammanträden, i alla utskott och i alla delegationer. Parlamentet uppmanar grupperna att ta hänsyn till jämställdhetsaspekter och genomdriva könskvotering vid utnämningen av samordnare, föredragande, skuggföredragande och vid fördelningen av talartid. Parlamentet begär att åtgärder vidtas för att ta itu med horisontella ojämlikheter för att säkerställa en jämn könsfördelning i olika utskott. Parlamentet vill se att fler män involveras i FEMM-utskottet, däribland de som aktivt stöder jämställdhet som allierade, för att främja ett gemensamt ansvar och ta på sig uppgiften att främja jämställdhet i praktiken för kvinnor och flickor och sätta stopp för den könsuppdelade koncentrationen av ansvarsområden.

7. Europaparlamentet begär att åtgärder vidtas för att säkerställa en kvinnovänlig arbetsmiljö genom att ändra androcentriska arbetsmetoder och bekämpa trakasserier.

8. Europaparlamentet välkomnar ståndpunkten om fullmaktsröstning för kvinnliga ledamöter före och efter en förlossning. Parlamentet vill se att fullmaktsröstning utvidgas till att omfatta alla nyblivna föräldrar och att mamma-, pappa- och föräldraledighet som inte kan överlåtas införs för ledamöterna.

9. Europaparlamentet välkomnar parlamentets engagemang för jämlikhet och lovordar dess stöd för viktiga politiska aspekter såsom fullmaktsröstning för kvinnliga ledamöter före och efter en förlossning. Parlamentet begär att insatser för att säkerställa en bättre balans mellan arbete och privatliv för personalen ska prioriteras och stärkas ytterligare, och att åtgärder för att genomföra rätten att inte vara uppkopplad ska införas.

10. Europaparlamentet beklagar den höga graden av trakasserier – inbegripet sexuella trakasserier – mot ackrediterade assistenter. Parlamentet efterlyser en förstärkt ram för att lämna in klagomål och snabbt hantera tvister om trakasserier.

11. Europaparlamentet uppmanar presidiet och generalsekreteraren att lägga fram könsuppdelade uppgifter om personalen, högre chefstjänster och mellanchefstjänster, kontraktstyper, distansarbete och flexibla arbetsformer samt åtgärder mot trakasserier

och resultatet av klagomål inom parlamentets administration, i syfte att identifiera och korrigera strukturella ojämlikheter. Parlamentet efterlyser tydliga och tidsbundna mål för att uppnå en jämn könsfördelning på alla ledningsnivåer inom parlamentets administration, även på generaldirektörs- och enhetschefsnivå.

12. Europaparlamentet konstaterar att parlamentet fungerar som en plattform för utställningar och offentliga evenemang om jämställdhet, såsom frågor om psykisk hälsa, som främjar dialog, medvetandehöjande åtgärder och inkluderande representation i hela institutionen och för allmänheten. Parlamentet noterar i detta avseende anordnandet av en ”kröningsceremoni” för att hedra kvinnor som kämpar mot cancer. Parlamentet uppmanar talmannen att vara försiktig med att finansiera initiativ som strider mot Europeiska unionens värden. Parlamentet välkomnar användningen av parlamentet som en plattform för att öka medvetenheten om könsrelaterat våld och våld i hemmet, och betonar vikten av EU:s och parlamentets uppdrag som bidrar till att främja jämställdhet, inbegripet tillhandahållande av stöd, skydd och grundläggande tjänster till kvinnor och flickor som utsatts för sexuellt våld i konfliktsituationer och efter konflikter. Parlamentets initiativ i samband med jämställdhetsveckan och Internationella kvinnodagen välkomnas.

13. Europaparlamentet betonar vikten av tillgång till mensskydd för kvinnor för att stödja ledamöter och personal. Parlamentet efterlyser förbättrad tillgänglighet inom parlamentet för ledamöter, personal och besökare med funktionsnedsättning, med särskild uppmärksamhet på kvinnor och flickor, även på alla offentliga platser.

BILAGA: FÖRKLARING OM SYNPUNKTER

Föredraganden förklarar på eget ansvar att hon i sitt yttrande inte har inkluderat några synpunkter från någon företrädare för intressegrupper som omfattas av tillämpningsområdet för det interinstitutionella avtalet om ett obligatoriskt öppenhetsregister[1] eller någon företrädare för offentliga myndigheter i tredjeländer, inbegripet deras diplomatiska beskickningar och ambassader, som ska förtecknas i denna bilaga i enlighet med artikel 8 i bilaga I till arbetsordningen.

[1] Interinstitutionellt avtal av den 20 maj 2021 mellan Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och Europeiska kommissionen om ett obligatoriskt öppenhetsregister (EUT L 207, 11.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).

INFORMATION OM ANTAGANDET I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

Antagande	27.1.2026
Slutomröstning: resultat	+: 22 –: 8 0: 3

SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

22	+
PPE	Ewa Kopacz, Verena Mertens, Mirosława Nykiel, Giusi Princi, Maria Walsh
Renew	Abir Al-Sahlani, Raquel García Hermida-Van Der Walle, Lucia Yar, Dainius Žalimas
S&D	Gabriela Firea, Heléne Fritzon, Lina Gálvez, Maria Noichl, Joanna Scheuring-Wielgus, Cecilia Strada, Marko Vešligaj
The Left	Hanna Gedin, Irene Montero, Carolina Morace
Verts/ALE	Mélissa Camara, Alexandra Geese, Benedetta Scuderi

8	-
ECR	Beatrice Timgren
ESN	Christine Anderson
NI	Fernand Kartheiser
PfE	Mathilde Androuët, Mireia Borrás Pabón, Elisabeth Dieringer, Margarita de la Pisa Carrión, Anders Vistisen

3	0
ECR	Chiara Gemma
NI	Judita Laššáková
PPE	Rosa Estaràs Ferragut

Teckenförklaring:
+ : Ja-röster
- : Nej-röster
0 : Nedlagda röster